

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br. 2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 03-02- 040/23-8282/2

Podgorica, 15.12.2023. godine

Za: MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE, Rimski trg br. 46, Podgorica

gospodinu, Vladimiru Jokoviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predloga uredbe o izmjenama uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD II program)

Veza: Vaš akt br. 05-308/23-21325/2 od 15.11.2023. godine

Poštovani gospodine Jokoviću,

Povodom *Predloga uredbe o izmjenama uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD II program)*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga uredbe i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Razmatrajući dostavljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa utvrđeno je da predloženi akt olakšava finansiranje ugovorenih investicija korisnika Mjera 1, 3 i 7 IPARD II programa 2014-2020, koji je usvojen od strane Evropske komisije 20. jula 2015. godine. Izmjenama se omogućava kombinacija avansnog i faznog plaćanja na način da korisnik sredstava podrške može da podnese zahtjev za isplatu sredstava podrške u cjelosti nakon završetka investicije ili zahtjev za isplatu podrške po fazama investicije koje su definisane ugovorom, u roku koji je definisan ugovorom o dodjeli sredstava podrške. Takođe, definiše se procedura prilikom terenske i administrativne kontrole kod kombinovanja avansnog i faznog plaćanja, kao uslova funkcionalnosti investicije. U važećoj verziji Uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD II program) postoji zabrana kombinovanja avansnog i faznog plaćanja. Omogućavanje kombinovanja avansnog i faznog plaćanja stvaraju se pretpostavke za blagovremenije povlačenje EU sredstava, kao i olakšanje realizacije investicija krajnjih korisnika.

U izvještaju o analizi uticaja propisa navodi se da za implementaciju predmetne uredbe nije potrebno obezbjeđivanje dodatnih sredstava iz Budžeta Crne Gore.

Imajući u vidu prethodno navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta nema primjedbi na *Predlog uredbe o izmjenama uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD II program)*.

S poštovanjem,

Kontakt osobe:
mr Marija Backović, Direktorat za ekonomsko-finansijski sistem, marija.backovic@mif.gov.me;
Dragana Nedić, Direktorat za državni budžet, dragana.nedic@mif.gov.me.

MINISTAR
Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
NAZIV PROPISA	Predlog Uredbe o izmjenama Uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD II program)
1. Definisane probleme	
<ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<ul style="list-style-type: none"> - Predloženi akt treba da olakša finansiranje ugovorenih investicija korisnika Mjera 1,3 i 7 IPARD II programa 2014-2020, koji je usvojen je od strane Evropske komisije 20. jula 2015. godine. Ovim aktom omogućava se kombinacija avansnog i faznog plaćanja, gdje korisnik sredstava podrške može da podnese zahtjev za isplatu sredstava podrške u cjelosti nakon završetka investicije ili zahtjev za isplatu podrške po fazama investicije koje su definisane ugovorom, u roku utvrđenom ugovorom o dodjeli sredstava podrške. Takođe, definiše se procedura prilikom terenske i administrativne kontrole kod kombinovanja avansnog i faznog plaćanja, kao uslova funkcionalnosti investicije. - U postojećoj verziji Uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD II program) postoji zabrana kombinovanja avansnog i faznog plaćanja. Omogućavanje kombinovanja avansnog i faznog plaćanja stvaraju se pretpostavke za blagovremenije povlačenje EU sredstava, kao i olakšanje realizacije investicija krajnjih korisnika. - Posljedice problema vezuju se za smanjen potencijal finansiranja ugovorenih projekata kroz IPARD II program, što rezultira rizikom od gubljenja bespovratnih sredstava raspoloživih kroz IPARD II program, te smanjenje investicija u sektoru poljoprivrede. - Oštećenih strana nema, ali neusvajanjem ove Uredbe oštećeni mogu biti poljoprivredni proizvođači, odnosno fizička i pravna lica korisnici IPARD II programa. - Bez promjene propisa, usljed smanjenog investicionog potencijala poljoprivrednih proizvođača, bespovratna sredstva iz IPARD II programa ne bi bila iskorišćena u skladu sa planom potrošnje, te bi bila vraćena u budžet EU, uz neispunjavanje indikatora uspješnosti, što predstavlja rizik i za implementaciju IPARD III programa u narednom periodu. 	
2. Ciljevi	
<ul style="list-style-type: none"> - Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? - Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Predloženim izmjenama Uredbe korisniku sredstava podrške omogućava se kombinovano korišćenje avansnog i faznog plaćanja, definiše se način isplate podrške u tom slučaju, definiše se procedura terenske i administrativne kontrole, čime se korisniku olakšava dostupnost sredstava za finansiranje ugovorenih investicija, i ujedno podstiče bolja potrošnja sredstava IPARD II programa. Ovom uredbom omogućava se realizacija IPARD II Programa čija je namjera da pripremi crnogorske poljoprivrednike za ulazak u EU, na način što će sredstva iz IPA II – oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja iskoristiti u što većoj mjeri, a što će za posledicu imati 	

unapređenje kvaliteta proizvoda, povećanje obima proizvodnje, veću konkurentnost i dostizanje EU standarda bezbjednosti hrane u primarnom i prerađivačkom sektoru. Ovim Programom finansiraće se investicije u modernizaciju poljoprivrednih gazdinstava, unaprijeđenje postojećih i izgradnju novih prerađivačkih kapaciteta, unaprijeđenje ruralne infrastrukture i ruralni turizam.

- Navedeni ciljevi su u potpunosti usaglašeni sa Strategijom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2015-2020, koju je Vlada usvojila na 117. sjednici, 25. juna 2015. godine, koja je bila važeća u trenutku usvajanja prvobitnog IPARD II programa, dok su ciljevi u skladu i sa novousvojenom Strategijom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2023-2028 koju je Vlada usvojila na 58. sjednici, 22. juna 2023. godine.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- **Objasni preferiranu opciju?**

- Ne postoje druge opcije s obzirom na opredjeljenje Crne Gore o pridruživanju EU. Akreditacijom operativne strukture za implementaciju programa, koja je bila jedan od preduslova za mogućnost korišćenja pretpristupnih sredstava EU za poljoprivredu i ruralni razvoj, definisana je procedura izmjene Uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD II program). Izmjenama Uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD II program 2014-2020) pristupilo se kako bi se omogućilo nesmetano sprovođenje IPARD II programa, što će doprinijeti boljem trošenju bespovratnih sredstava koji su namijenjeni Crnoj Gori.
- Razlozi donošenja Uredbe sadržani su u činjenici da su sredstva za sprovođenje IPARD II programa već opredijeljena i operativna, a da je njihovo korišćenje vezano rokom i u slučaju njihovog nekorišćenja u ostavljenom roku gubi se mogućnost pune realizacije opredijeljenih sredstava, odnosno neutrošena sredstva moraću se vratiti u budžet Evropske unije. Sa druge strane sva implementaciona tijela su akreditovana od strane Evropske unije zbog čega su se stekli svi neophodni uslovi za dalje sprovođenje ovog Programa. Prema tome od ključnog značaja za nesmetano sprovođenje predmetnog programa je da ova Uredba stupi na snagu danom objavljivanja u Službenom listu, kako bi u roku za realizaciju programa sva raspoloživa sredstva bila iskorišćena.
- U slučaju statusa quo poljoprivredni proizvođači će biti u situaciji da u manjem obimu koriste dostupna pretpristupna sredstva EU za poljoprivredu i ruralni razvoj, uz poteškoće da obezbijede neophodna finansijska sredstva za finansiranje ugovorenih investicija, a Crna Gora u riziku da izgubi dio bespovratnih sredstava iz IPARD II programa.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Pozitivan uticaj će se odraziti na poljoprivredne proizvođače, postojeće i buduće korisnike IPARD II programa, obzirom da će u skladu sa pravilima propisanim ovom uredbom lakše obezbijediti nedostajuća sredstva za finansiranje ugovorenih projekata u cilju unapređenja poljoprivredne

proizvodnje.

- Nema troškova za građane i privredu, na osnovu primjene predmetne Uredbe.
- Nema troškova - vidjeti prethodni odgovor.
- Da, propisom se doprinosi stvaranju uslova za lakše povlačenje sredstava pretprijetne podrške Evropske unije, te stoga, i na kreiranje novih privrednih subjekata koji će se na taj način odlučiti za investicije u sektor poljoprivrede.
- Propis neće dovesti do administrativnih opterećenja i biznis barijera. Postojeći administrativni kapaciteti adekvatni za sprovođenje uslova definisanih propisom.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Kako je IPARD II program otpočeo sa implementacijom 2018. godine, te je za njegovu realizaciju u periodu od pet godina već opredijeljeno 12.740.654,00 eura nacionalnih sredstava. IPARD II program ver. 1.4 budžet je izmijenjen usled neiskorišćenosti godišnje alokacije, te je ukupan budžet IPARD II programa iznosio 50.924.371,21 eura (EU kofinansiranje 38.240.337,41 eura, nacionalno kofinansiranje 12.684.033,80 eura). Poslednje izmjene IPARD II programa ver. 1.5 odnose se na finansijske korekcije usled neiskorišćenosti sredstava iz finansijske alokacije za 2018. godinu (EU kofinansiranje 975.932,75 eura), te je nacionalna kontribucija proporcionalno redukovana na 12.358.723,12 eura, što nije stvorilo dodatni uticaj na budžet Crne Gore. Za implementaciju ove uredbe nije potrebno obezbjeđivanje sredstava iz Budžeta Crne Gore.
- Izdvajanje finansijskih sredstava je predviđeno u ukupnom iznosu od 12.358.723,12 eura. Detaljan pregled potrebnih godišnjih izdvajanja dat je u poglavlju 7. PREGLED FINANSIJSKIH TABELA, IPARD II Programa ver. 1.5. Troškovi su usmjereni na sprovođenje mjera definisanih i programiranih ovim Programom, a za čiju nesmetanu implementaciju je neophodno donošenje predmetne uredbe.
- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Neophodna finansijska sredstva će biti planirana u narednom periodu s obzirom da se sa implementacijom Programa počelo tokom 2018. godine. U skladu sa finansijskim obavezama za kofinansiranje koje kao država preuzimamo za korišćenje sredstava EU izvršiće se planiranje budžeta za naredne godine.
- Usvajanjem ovog propisa stiču se uslovi za potpunu i nesmetanu implementaciju IPARD II programa, te nije neophodno donošenje dodatnih podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze.
- Donošenjem predmetne uredbe stvaraju se uslovi za nesmetanu implementaciju IPARD II Programa čime se stvaraju dodatni direktni prihodi za budžet Crne Gore jer će se primjenom

planiranih propisa stvoriti preduslovi za kontrolu proizvodnje i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda te će se značajno smanjiti udio prometa poljoprivrednih proizvoda u svojoj ekonomiji. Takođe će se stvoriti uslovi za korištenje značajnih sredstava iz budžeta EU i kroz povećan nivo investicija u poljoprivrednom sektoru omogućiti jačanje konkurentnosti, modernizacija i dostizanje standarda proizvodnje prehrambenih proizvoda i dovesti do smanjenja uvoza prehrambenih proizvoda.

- Finansijski izdaci po ovom propisu su predviđeni IPARD II programom.
- Prilikom određivanja izdataka po ovom propisu nijesu postajali problemi, budući da su isti već predviđeni IPARD II programom.
- Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu donošenja predmetne uredbe, ali u cilju korišćenja pretpristupnih sredstava EU za poljoprivredu i ruralni razvoj potrebno je usvojiti ovu uredbu.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- Nije korišćena eksterna ekspertska podrška. Predlog izmjena uredbe je pripremljen u saradnji Direktorata za ruralni razvoj (IPARD upravljačko tijelo) i Direktorta za plaćanje (IPARD agencije).
- Prilikom donošenja predloga uredbe izvršene su interne konsultacije, dok konsultacije šire javnosti nije izvršene.
- Prilikom konsultacija došlo je formiranja pravnog okvira za simultano avansno i fazno plaćanje.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
- Nema potencijalnih prepreka za implementaciju propisa.
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je zaduženo za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa. Cjelokupna IPARD upravljačka struktura je zadužena za praćenje implementacije IPARD programa i eventualne promjene prilikom implementacije a sve u cilju blagovremenog povlačenja EU fondova i unapređnja crnogorske poljoprivrede.
- Indikatori kojima se prate ispunjenje ciljeva su predviđeni IPARD II programom za svaku mjeru ponaosob. Glavni indikatori se odnose na broj podnijetih zahtjeva, broj uspješno realizovanih investicija, vrijednost realizovanih investicija, vrijednost podrške, broj projekata koji su modernizovali proizvodnju, broj projekata koji su dostigli EU standarde u proizvodnji i drugi.
- Za monitoring i evaluaciju je zadužena Direkcija za monitoring, evaluaciju IPARD-a, koordinaciju i odnose sa javnošću (PR) ruralnog razvoja i Monitoring komitet IPARD II programa.

Datum i mjesto:

Podgorica, 07.11.2023. godine

Starješina

Vladimir Joković

